

Rannsóknir Vegagerðarinnar

Ráðstefna á Hótel Nordica 3. nóvember 2006

Hrýfímælingar vega með leysitækni

Sauðárkróki nóv. 2006

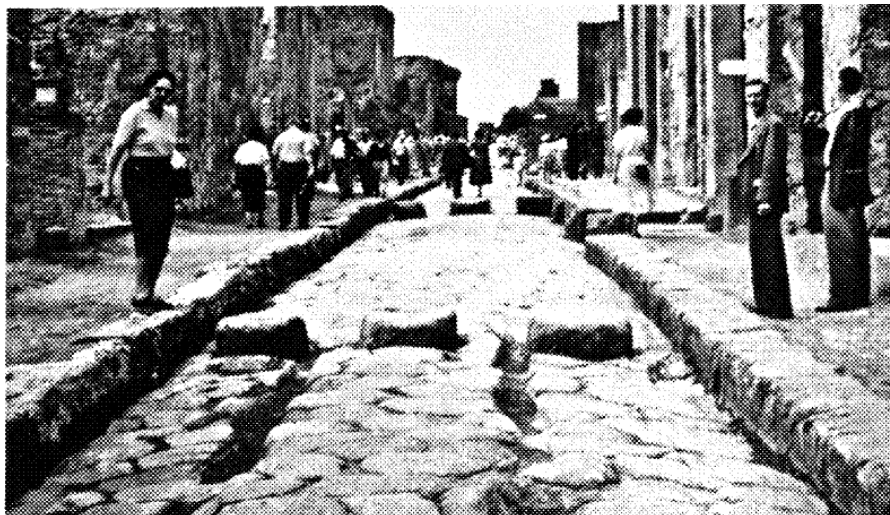
Valgeir S. Kárason

Yfirlit - umfjöllun um ...

- Hrífi - sléttleiki
- Mælitæki - mælitækni - IRI
- Sléttleiki - ökuhraði / - viðmiðanir
- Sléttleikamælingar með leysitækni
- Árangurs- og eftirlitsdeild Vg, búnaður
- Drög að staðli - mælingar
- Niðurstöður - framsetning
- Erlendur samanburður, dæmi um notkun
- Framtíðarsýn - tillögur

Hrýfi - sléttleiki

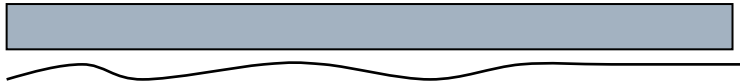

Steinlögð gata frá tímum Rómaveldis

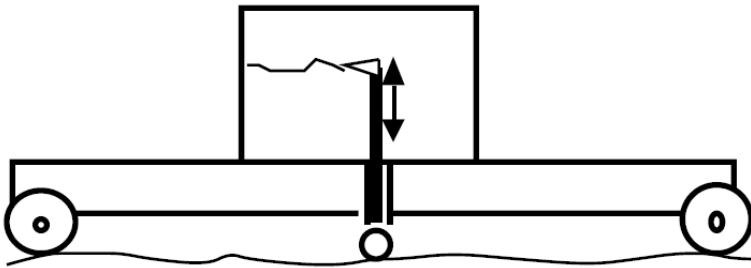

Ósléttur íslenskur vegur

Þróun mælitækja

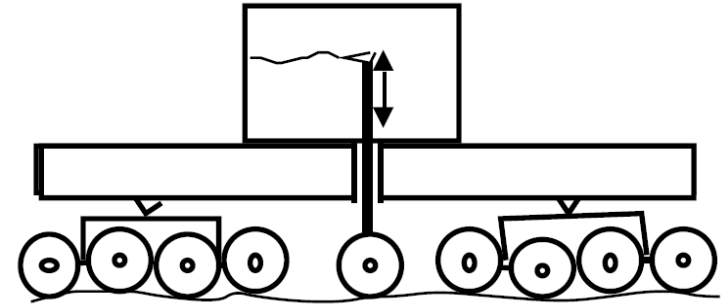
Réttskeið 3 m / 4 m

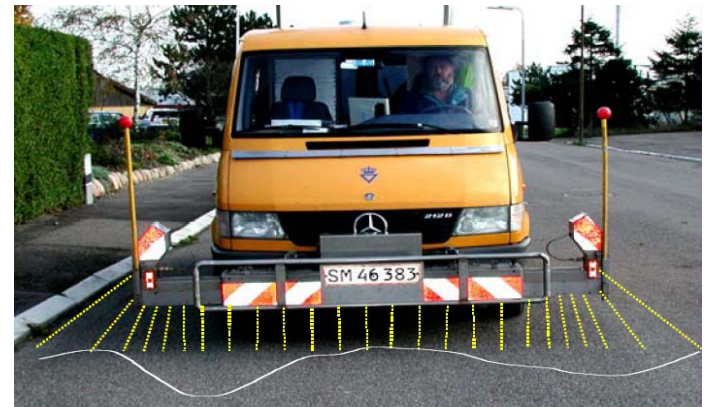
Réttskeið á hjólum

Viagraph 5 m (1943 Statens Väginstytut Sverige)

Profilograph

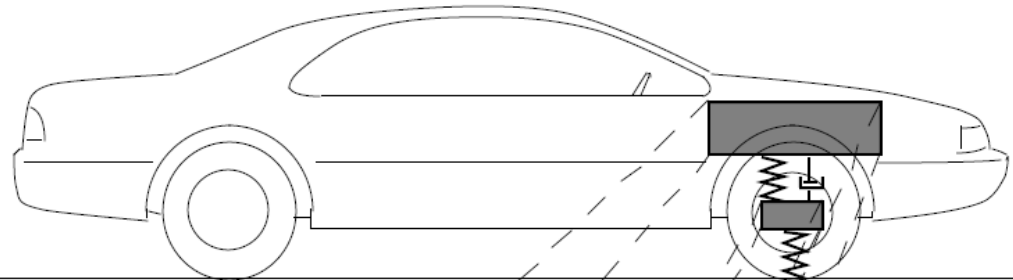

Leysir - Profilograph DK 1991

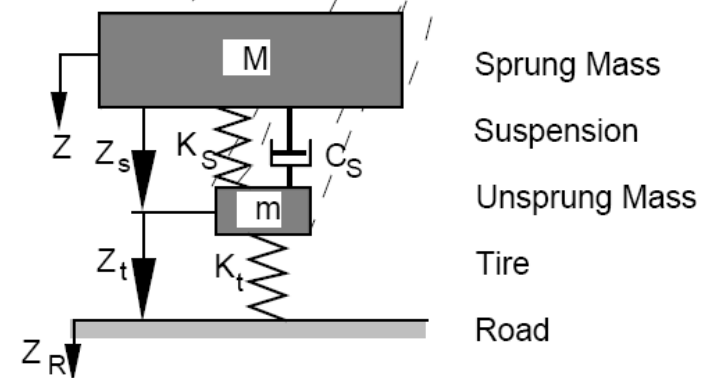
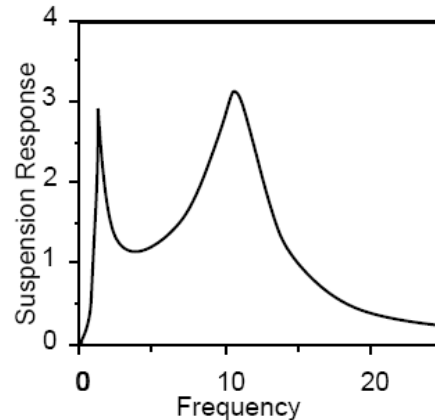
Staðall - skilgreining

□ IRI International Roughness Index

- mælieining mm/m eða m/km (in/mi), sem er uppsafnaður ósléttleiki miðað við ákveðinn fjaðrabúnað amerísks fólkubíls á 80 km/h |

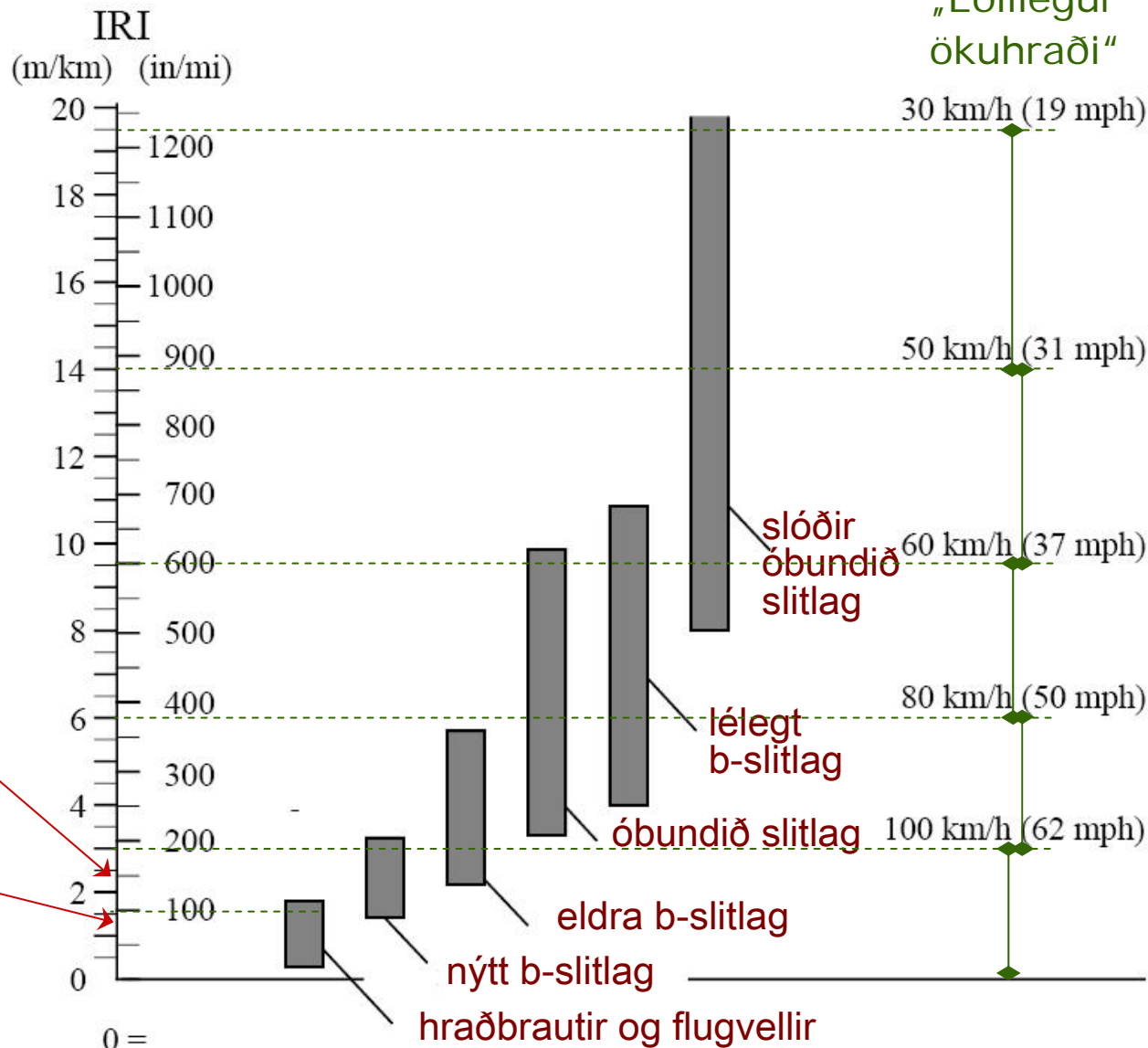
Skilgreint módel fyrir útreikninga á IRI

Ökuhraði - sléttleiki - viðmiðun

- Ísland -

Dæmi / viðmiðun:
Hringvegur 18 kaflar 122 km
IRI = 2,2
Ný (41 kaflar 16) Reykjanesbraut 30 km
IRI = 1,2

Árangurs- og eftirlitsdeild – Hyundai Tucson

- 2 leysirar að framan fyrir hvort hjólfar

Sléttleikamæling í lengdarátt

Fartölva forritið
Profile Recorder

Mælíbúnaður Greenwood Eng.

- Vegalengdarmælir á hjól, segulfestingar
  - skilar nákvæmis vegalengdarmælingu

Stýri- og
tengibox -
USB

Leysir –
sendir / móttakari

Markmið með sléttleikamælingum

- að stuðla að bættu umferðaröryggi og þægindum í akstri
- að skrá ástand vega til úrvinnslu og skoðunar með viðhaldsstjórnunarkerfi
- að meta gæði nýlagna, styrkinga og viðgerða
- að greina ástand vega og ákveða úrræði til frekari athugana og/eða aðgerða
- skoða þróun á „ósléttleika“ vega til að komast að því hvenær hefja þurfi viðhald eða endurbyggingu - áætlanagerð

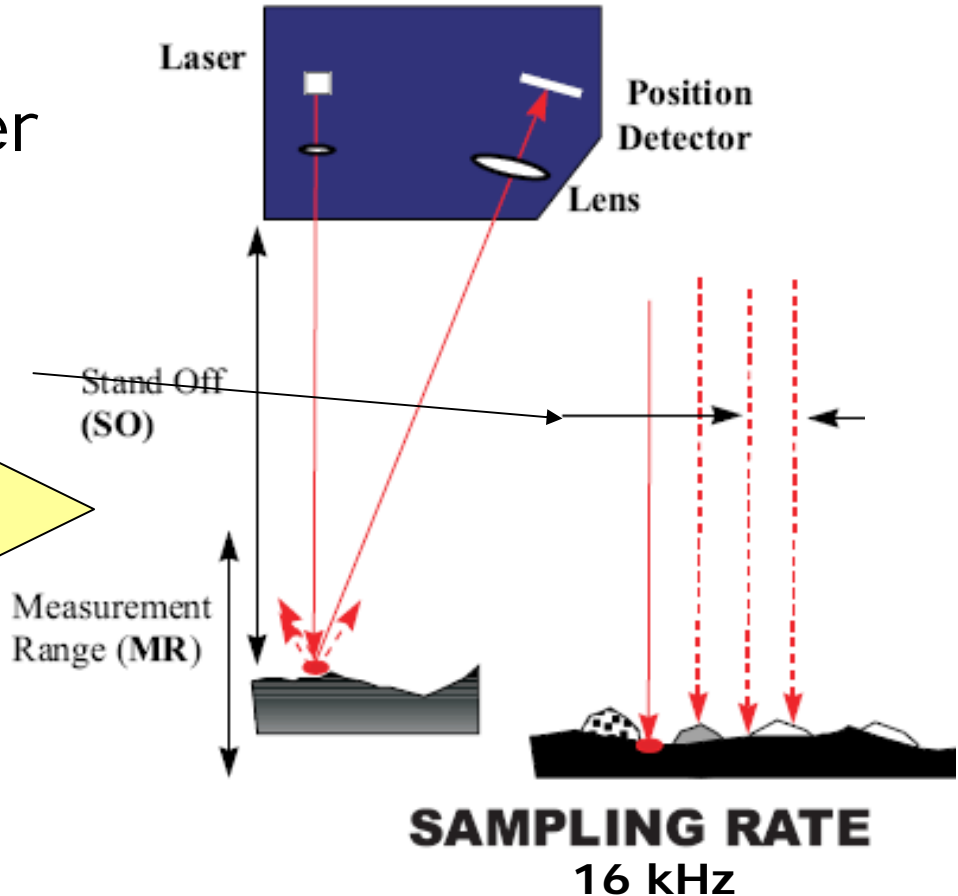
Leysimælingar - Greenwood Engineering

- Fartölva skráir og reiknar í rauntíma gögn frá leysirum
- Forrit Profile Recorder

Safn-mæli-lengd
5 mm við 80 km/h

IRI staðlað við 80 km/h

Contact information:

Greenwood Engineering A/S
H. J. Holst Vej 3-5C
DK-2605 Brøndby
Denmark

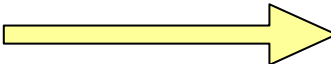
Skipulagning - Undirbúningur

- Gögn sótt í vegaskrá og slitlagaskrá
  - valdir: vegir, kaflar, stöðvar - sem mæla á

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
1	Vegnr ISVIS	Vegnr	kafla númer	vegheiti	kaflaheiti	lengd vegkafla	vegflokkur	veg tegund	byrjunar stöð	endastöð	lengd	(re s
2	0-1-0	1	a1	Hringvegur	Sýslumörk, sýslusteinn - Núpsstaðarvegur (2001)	9.010	S	C1	a1_00000	a2_00000	a.010	
3	0-1-0	1	a2	Hringvegur	Núpsstaðarvegur (2001) - Seljaland	11.180	S	C1	a2_00000			
4	0-1-0	1	a3	Hringvegur	Seljaland - Foss	9.470	S	C1	a3_00000			
5	0-1-0	1	a4	Hringvegur	Foss - Klausturvegur (205)	11.480	S	C1	a4_00000			

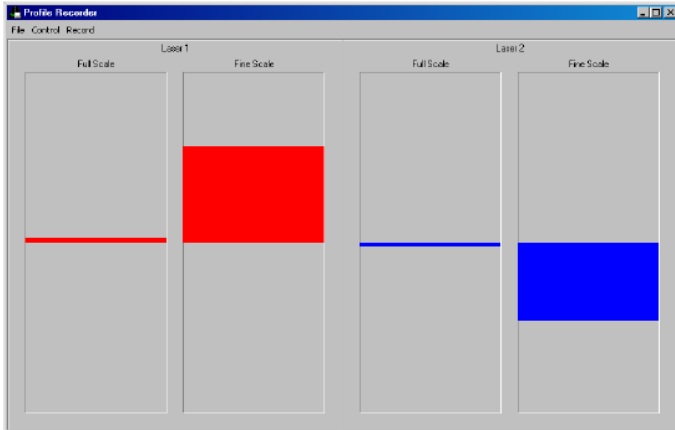
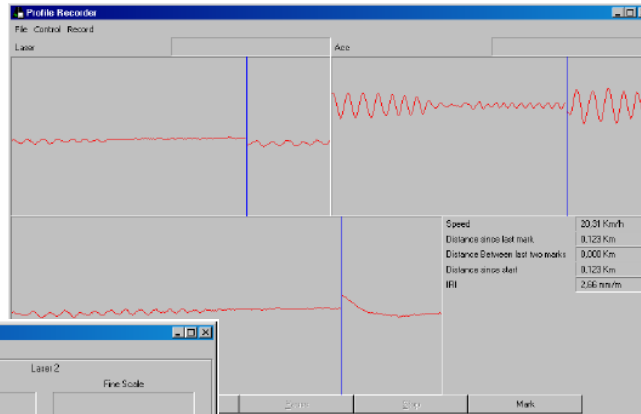

Vegnúmer:		Vegheiti:	
Dagssetning:			
Byrjunarstöð	Kafl:	Stöð	
Endastöð	Kafl:	Stöð	Mælt:
km alls:		Profilgraph IRI reiknað:	
Veggerð:		Vegtegund:	
Annað:			
Skráarheiti:		Skráarheiti:	
Réttsális (I.2): LP2006		Rangáalis (I.2): LP2006	
Upphafsmarki		Upphafsmarki	
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	

- Eyðublöð fyrir skráningu á vettvangi

Mæling -gögn úr Profile Recorder

- Stórar skrár, t.d. 13 km kafli í báðar áttir
2x2,5 MB
= 5 MB

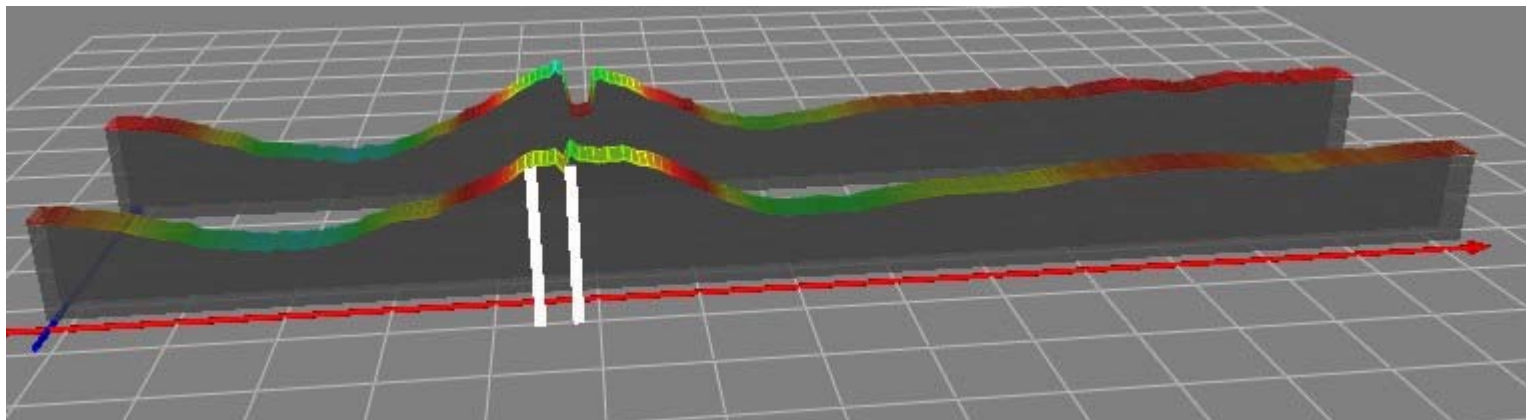
Skráning upplýsinga fyrir mældan vegarkafli

Úrvinnsla – Profilograph -> Excel

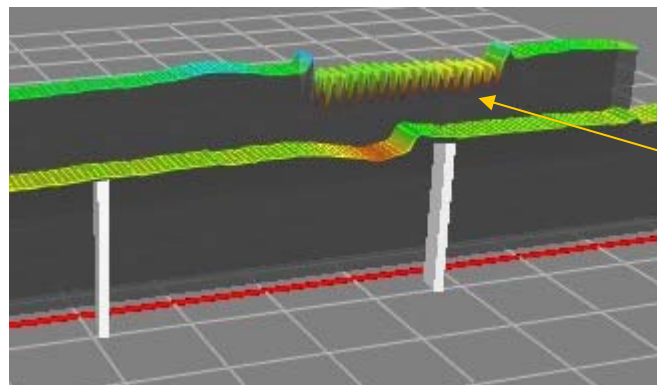
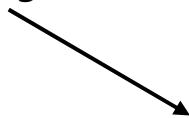
Rýni í gögnin

Ristarhlið á vegi 85

Í nærmynd

Takið eftir ristinni !

Kröfur úr drögum að viðhaldsstaðli

Ýfi og missig (RN sleppt í töflu)

IRI og **RN** tölur eru gildi sem segja til um sléttleika slitlags, hvort með sínum hætti og með áherslu á mismunandi áhrif á vegfarendur, ferðapægindi þeirra og umferðaröryggi.

IRI gildi eru mestmegnis á bilinu 2 - 20 m sveiflulengd, en **RN** tölurnar eru á styttri bylgjulengdum, 0,3 - 4,9 m.

IRI gildin eru ekki kvörðuð miðað við tilfinningu vegfar-enda og lýsa að auki verulega lengri sveiflum en **RN**. Ekkert öruggt samræmi er milli mats vegfarenda og **IRI**.

Veggerð	Leyfður hraði ≤60 IRI gildi mm/m	Leyfður hraði >60 IRI gildi mm/m
A	3,0 / 1,3	2,5 / 1,3
B1	3,0 / 1,3	2,5 / 1,3
B2	3,5 / 1,6	3,0 / 1,4
B3	3,5 / 1,6	3,0 / 1,4
C1	4,5 / 2,1	4,0 / 1,8
C2	4,5 / 2,5	4,0 / 2,1
D	5,0 / 2,5	5,0 / 2,5

Taflan sýnir **IRI gildi** sem **90/50 %** yfirborðs vegarkafla skal fullnægja, ella skal grípa til afréttingar og yfirlagnar.

Úrvinnsla - Excel - tafla

Báðir vegarhelmingar - snyrt útlit

Vegnúmer:	1	Vegheiti:	Hringvegur Skeiðav. - Gaulverjabæjarv.
Dagssetning:	26.07.05	aths.	30 m mælilibil
Byrjunarstöð	Kafl: d2	Stöð:	0
Endastöð	Kafl: d2	Stöð:	13.690
		Gerð:	Gamalt
			3
		Mælt alls km:	13,69

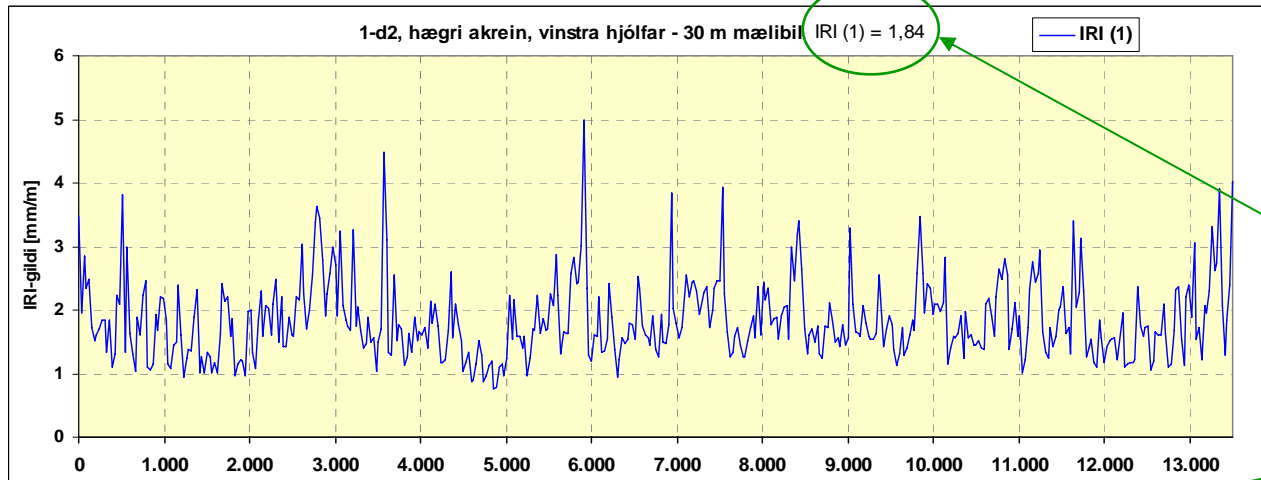
 Upprunaleg gögn: Réttisælís: **LP200507260016**

 Rangisælís: **LP200507260017**

IRI - gildi	Réttisælís 1, 2		Réttisælís	Rangisælís 1,2		Rangisælís	Báðar akreinar:
Meðaltal:	1,84	1,52	1,68	Meðaltal:	1,90	1,50	1,70
Max:	4,98	4,47		Max:	5,12	3,72	5,12
Min:	0,77	0,64		Min:	0,81	0,75	0,64
Staðalfráv.	0,62	0,51		Staðalfráv.	0,66	0,46	0,59
Viðhaldsstaðall:	90% mörk	2,17		Krafa 90% IRI <	3,0		Yfir kröfu
	50% mörk	1,59		Krafa 50% IRI <	1,4		Undir kröfu

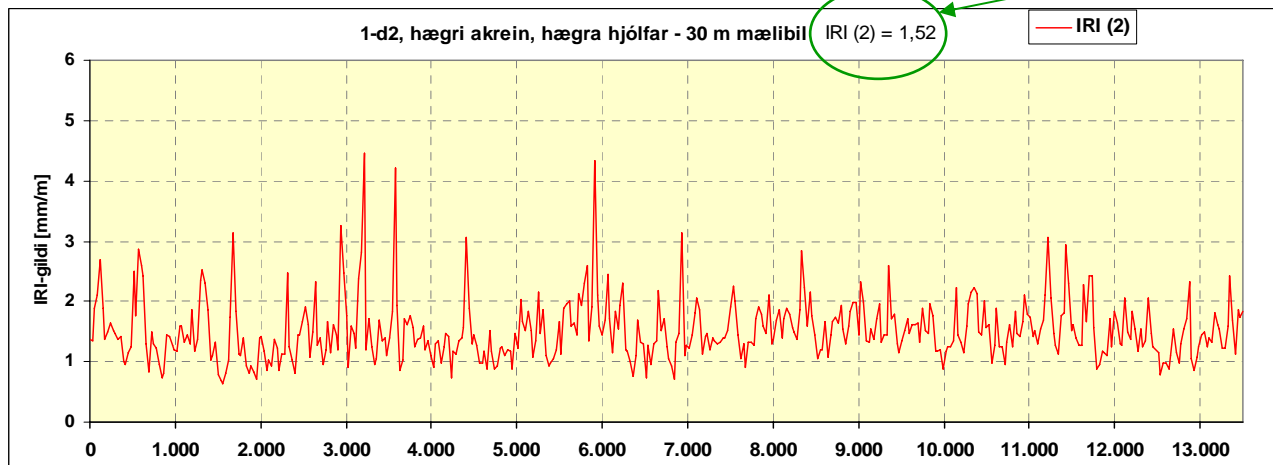
Distance	IRI			Distance	IRI			Báðar akreinar:
	IRI (1)	IRI (2)	Réttisælís		IRI (1)	IRI (2)	Rangisælís	
0	3,46	1,37	2,42	13.500	1,73	2,36	2,05	2,23
30	1,96	1,36	1,66	13.470	4,26	2,62	3,44	2,55
60	2,84	1,89	2,37	13.440	2,04	2,42	2,23	2,30
90	2,34	2,10	2,22	13.410	3,40	2,36	2,88	2,55
120	2,47	2,69	2,58	13.380	2,36	2,06	2,21	2,39

Úrvinnsla - Excel - myndræn

Plot fyrir leiser **1**
réttisælis

Oft er talsverður
munur á IRI-gildi
hjólfara

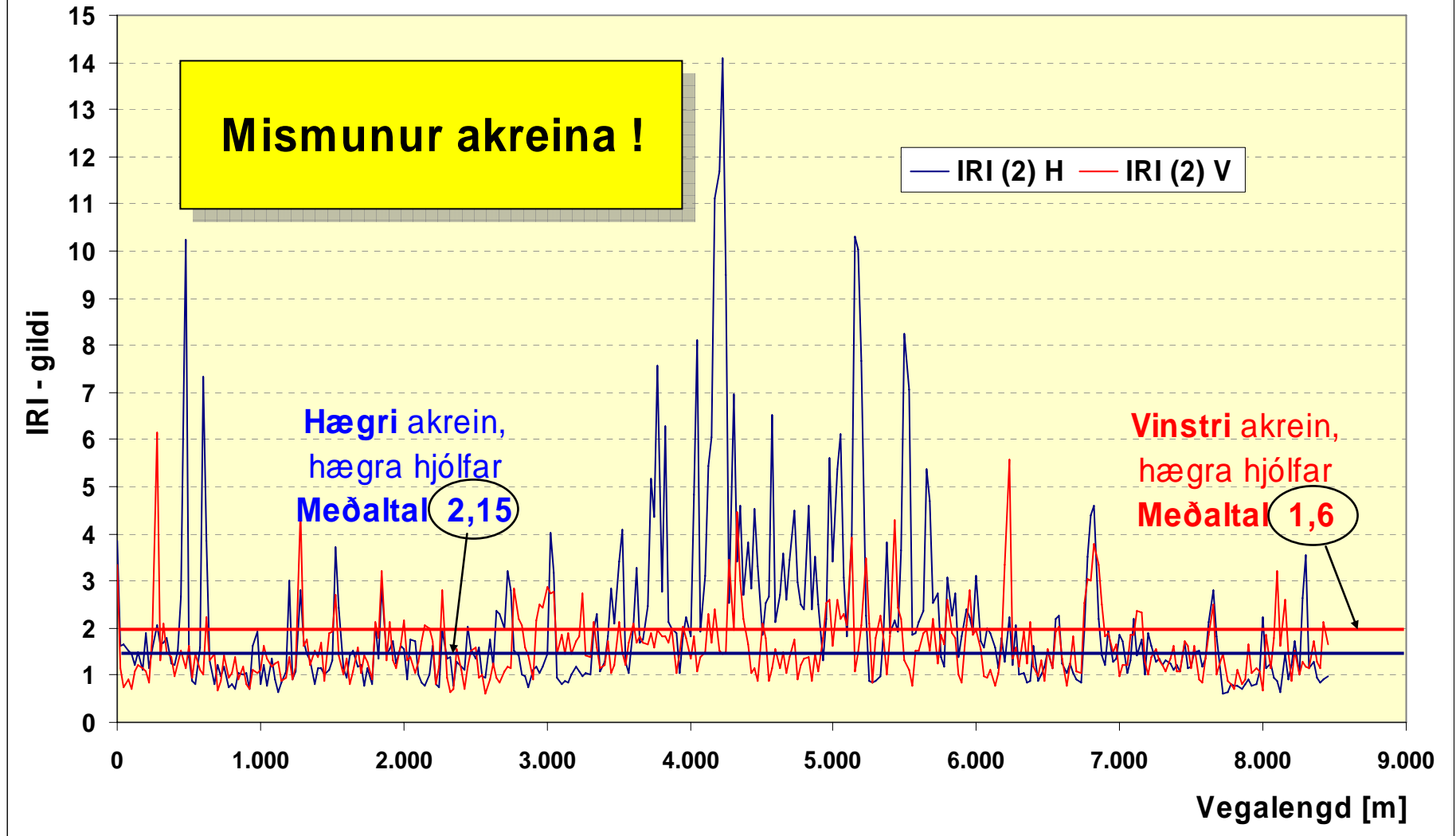

Plot fyrir leiser **2**
réttisælis

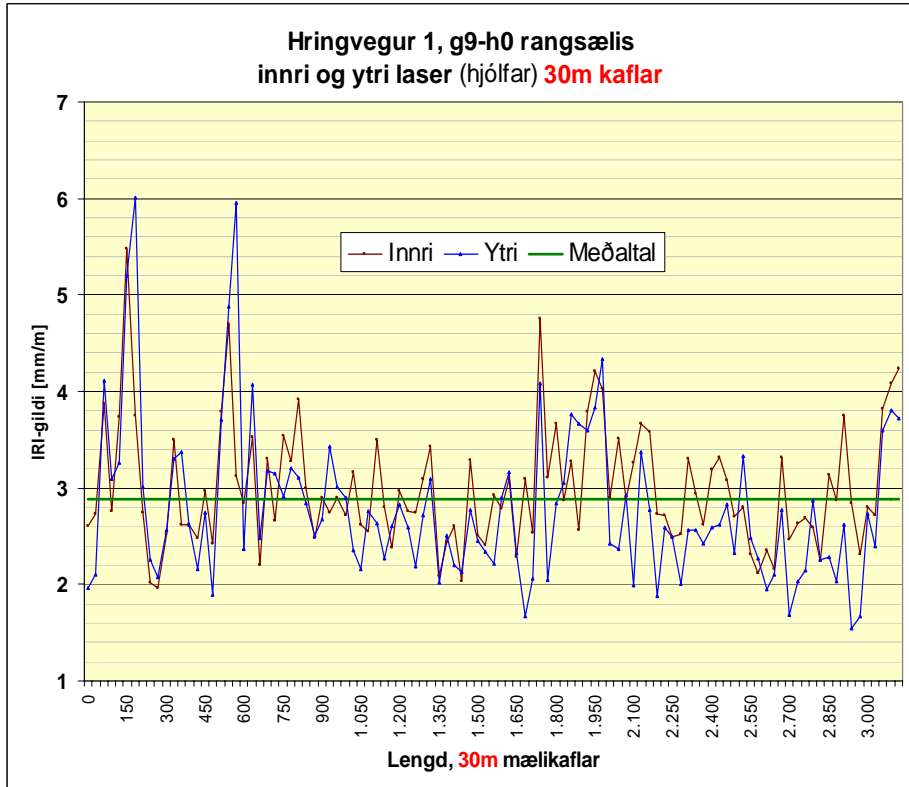

IRI - akreina / vegur ?

Biskpstungnabraut - 35-01 sléttleikamæling júní 2006

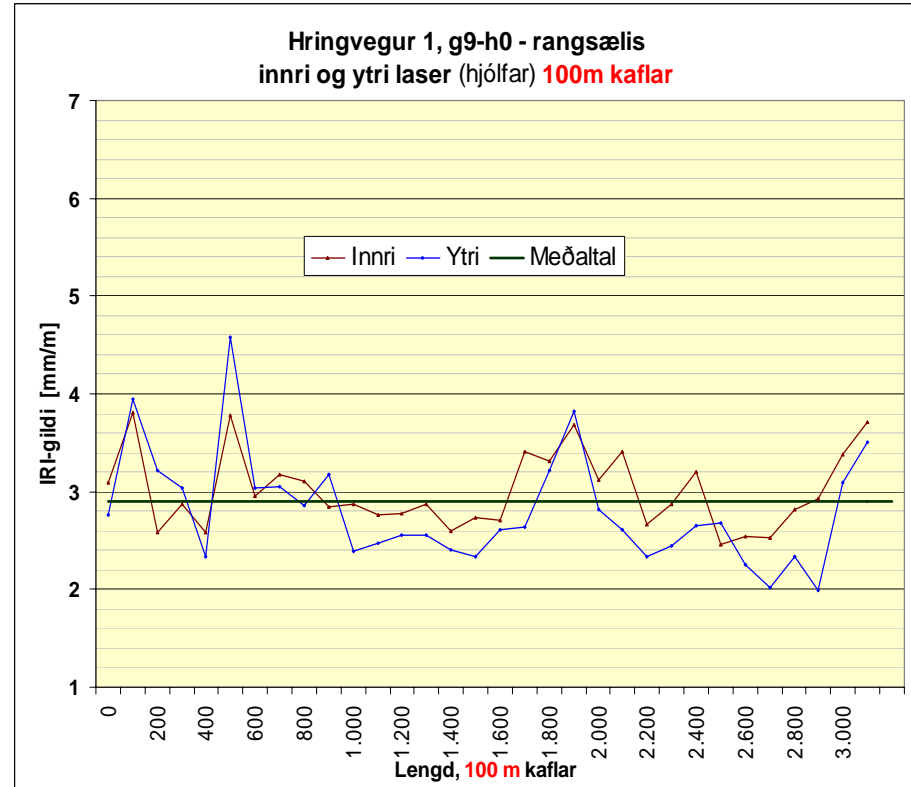

Úrvinnsla, samanburður 30 m og 100 m mælikafla

Mælileiserar

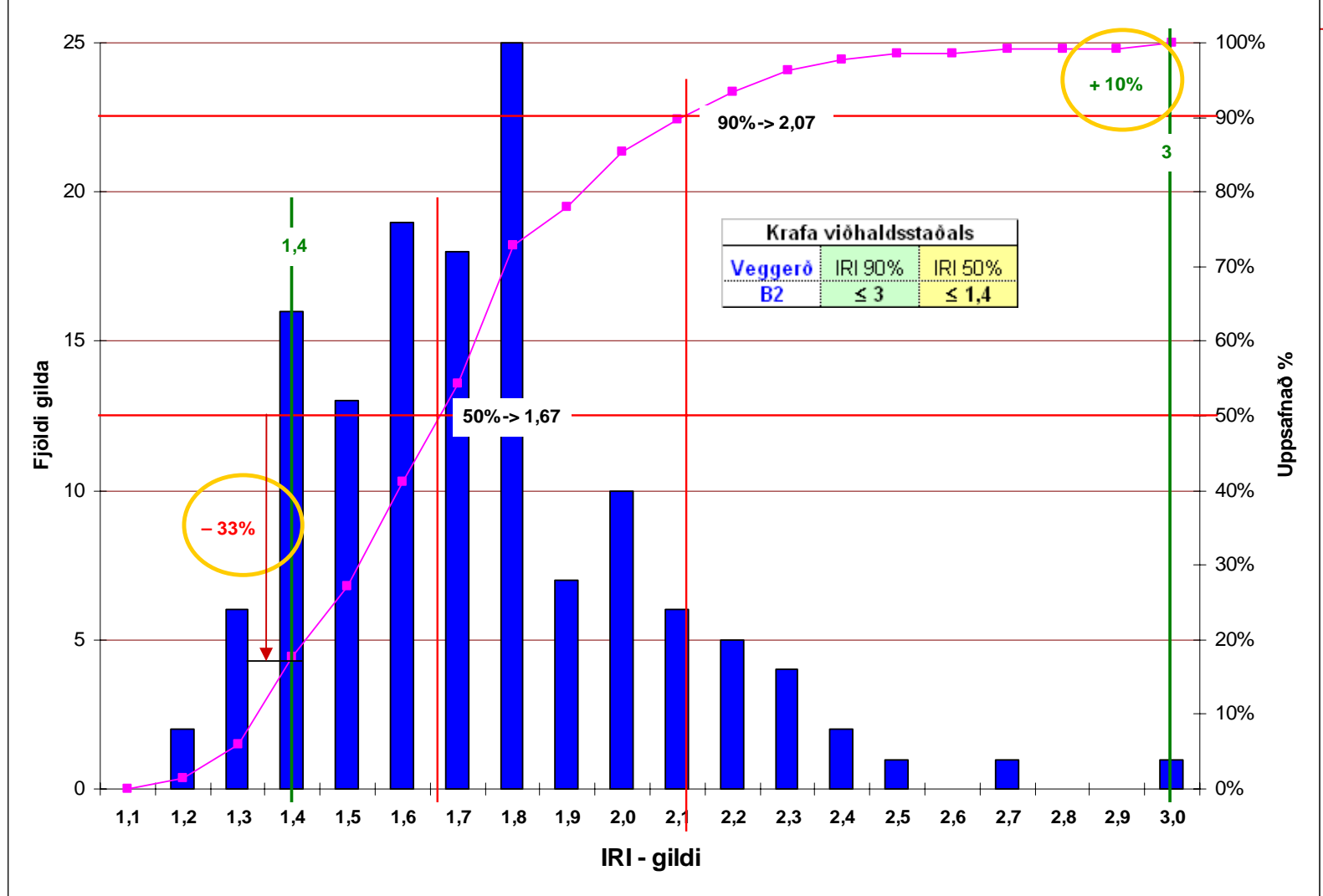
	Innri	Ytri	báðir
Meðaltal	2,99	2,79	2,89
Max	5,47	6,01	5,33
Min	1,97	1,55	1,99

Mælileiserar

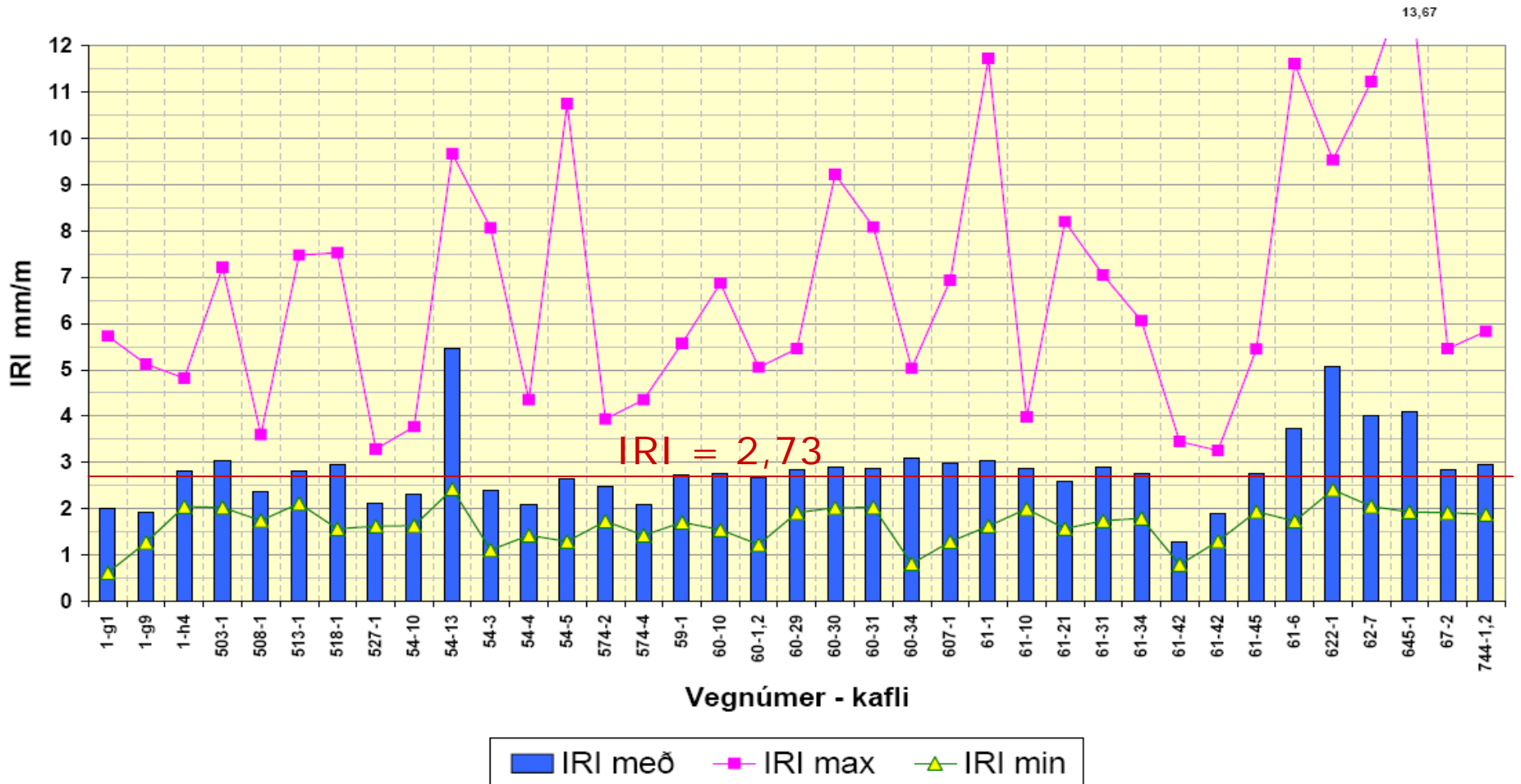
	Innri	Ytri	báðir
Meðaltal	3,00	2,80	2,90
Max	3,81	4,58	4,18
Min	2,46	1,99	2,27

IRI tíðnitafla meðaltal beggja akreina, 100 m mælibil
- Hringvegur 1, kafli d2, 13,69 km - gamall vegur - B2, IRI = 1,69

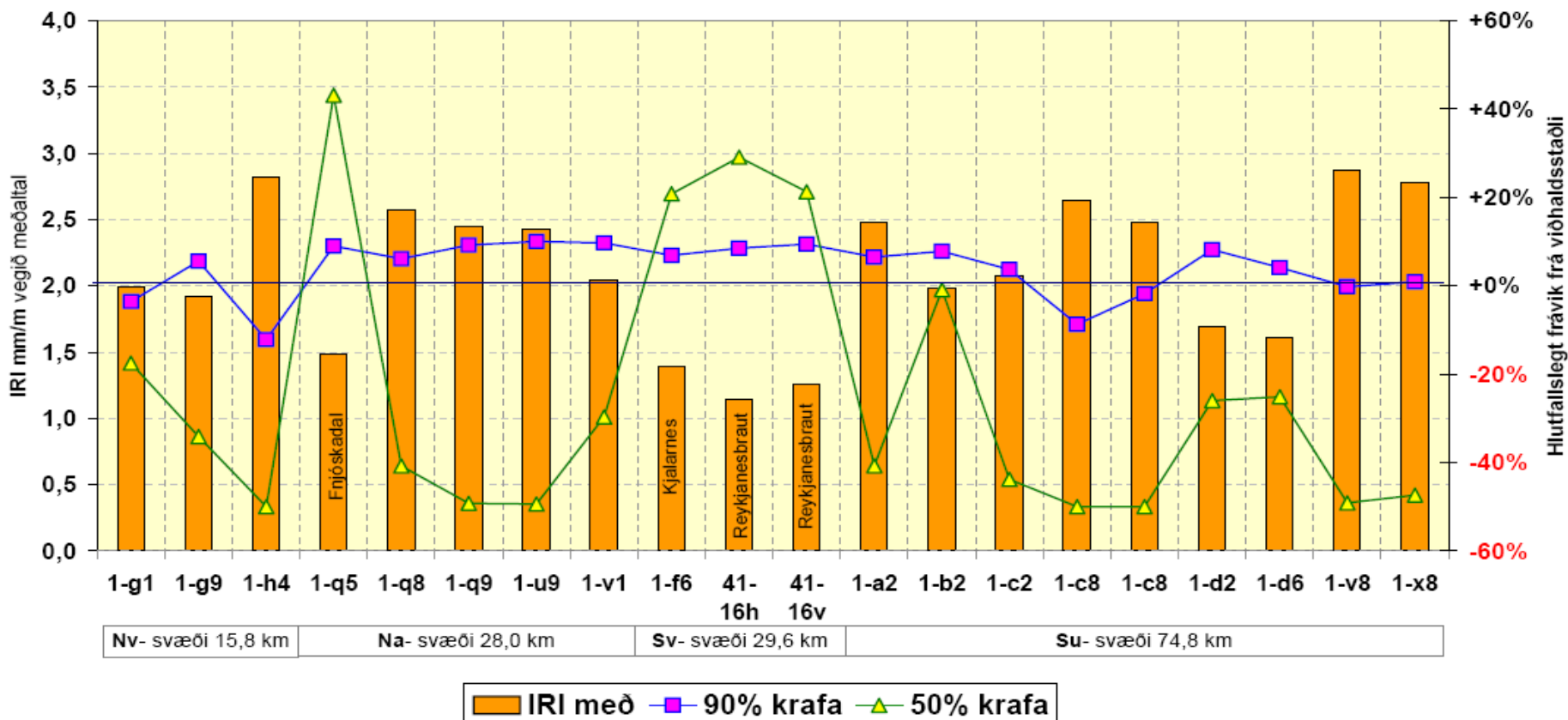
Nv-svæði IRI - 2005

IRI - gildi, vegir Nv-svæði 2005
237,6 km - Vegið meðaltal **2,73** mm/m

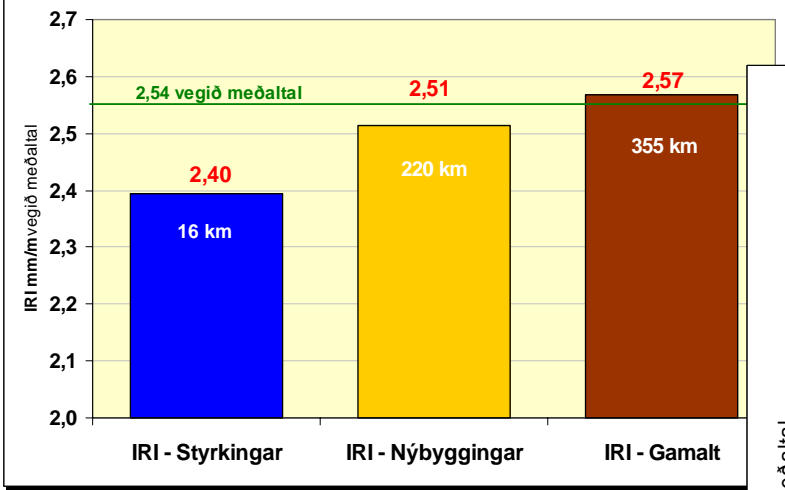
Hringvegur IRI - 2005

Sléttleikamælingar 2005 - Frávik frá kröfum skv. viðhaldsstaðli
kaflar hringvegur og Reykjanesbraut - svæðisskipt - vegið meðaltal IRI = 2,0

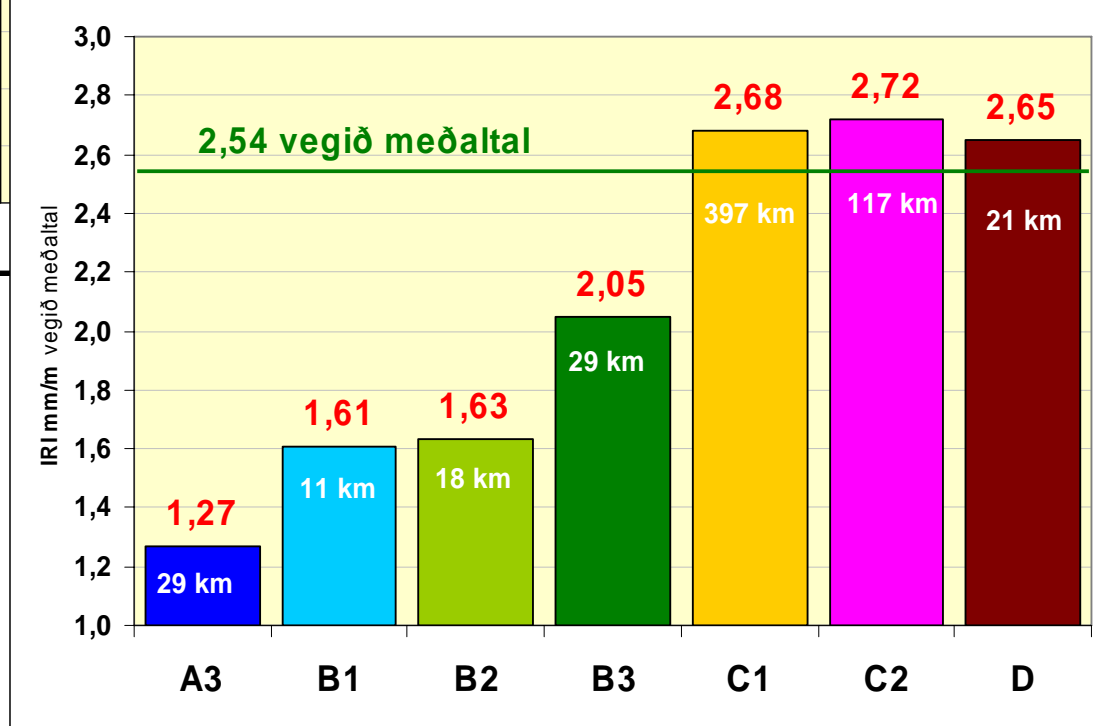

Heildarniðurstöður 2005

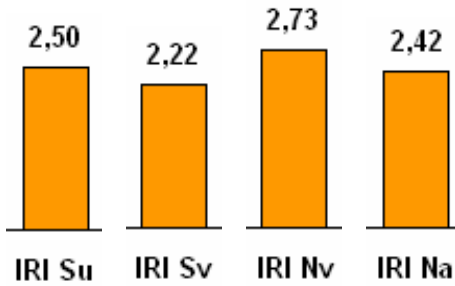
Sléttleikamælingar 2005
IRI - gildi eftir gerð/aldur slitlags

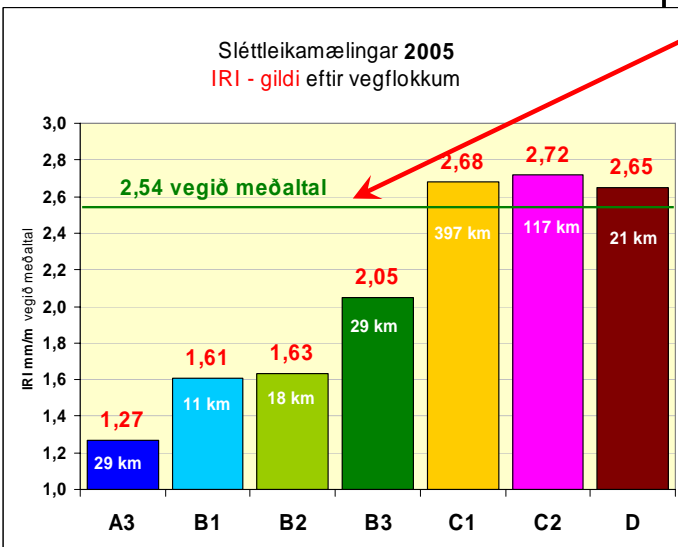
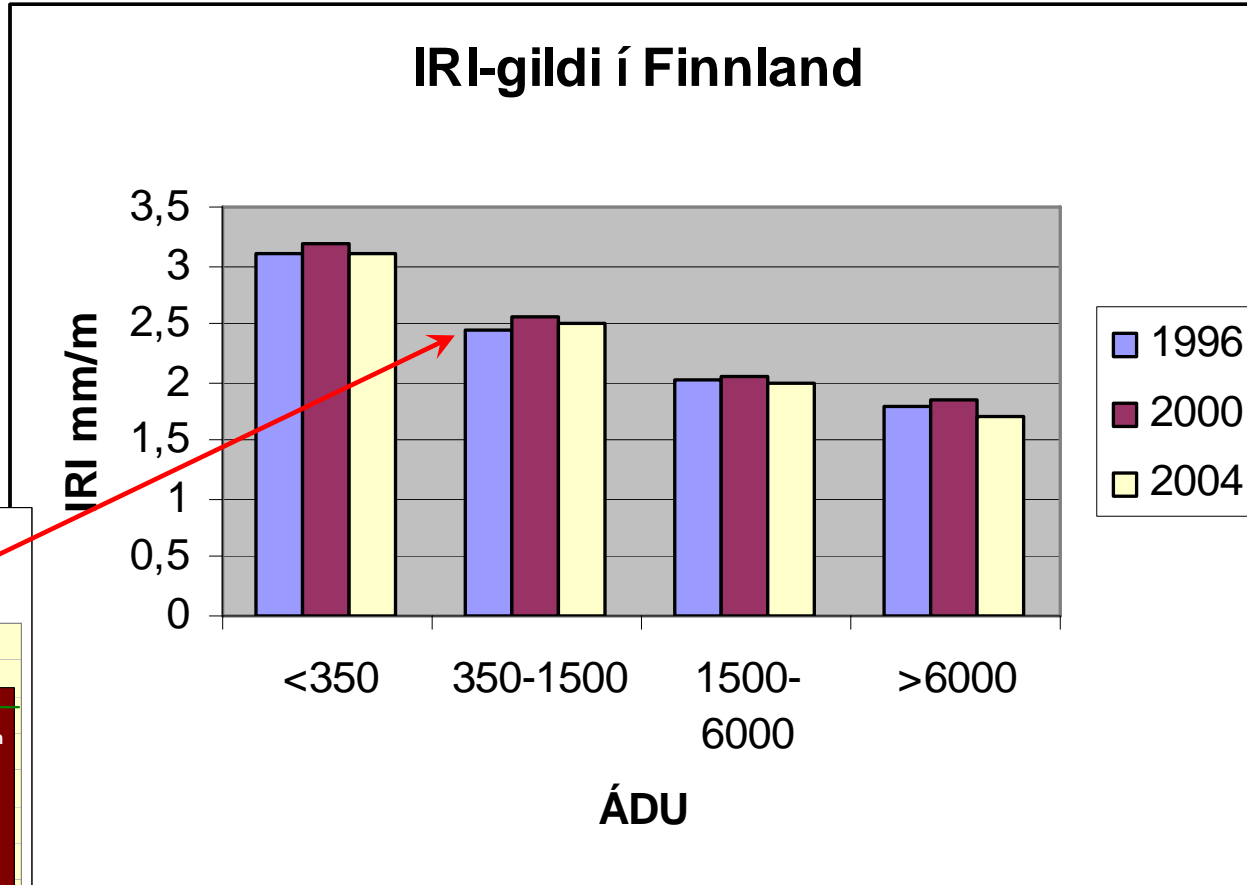
Sléttleikamælingar 2005
IRI - gildi eftir vegflokkum

Fyrstu niðurstöður Ísland mv. Finnland

Ísland 2005
IRI = 2,54

Ýmsar hugleiðingar - útlönd

"Pay factor" -

Dæmi um greiðslur til verktaka eftur gæðum / IRI

Table 1 - Adjustment for Rideability Chart

IRI (inches per mile)	IRI (meters per kilometer)	Percent Adjustment
<51	<0.80	+10
51 - 60	0.80 - 0.95	+5
61 - 80	0.96 - 1.26	0
81 - 100	1.27 - 1.58	-5
101 - 110	1.59 - 1.74	-10
111 - 120	1.75 - 1.89	-25
>120	>1.89	Requires Replacement

Payment to the contractor shall be based on the IRI according to this table. The percent adjustment will be applied to payment (s) for the total quantity of hot-mix asphalt used in travel lanes only upon completion of the final course of pavement.

	Actual IRI (in/mi)	Actual IRI (m/km)	Pay Factor
Class I	<40	<0.63	1.25
	40-45	0.63-0.71	1.10
	46-65	0.72-1.03	1.00
	>65	>1.03	0.80
Class II	<45	<0.71	1.25
	45-55	0.71-0.87	1.10
	56-75	0.88-1.19	1.00
	>75	>1.19	0.80
Class III	<56	<0.88	1.10
	56-80	0.88-1.26	1.00
	>80	>1.26	0.90
Class IV	<61	<0.96	1.10
	61-90	0.96-1.42	1.00
	>90	>1.42	0.90

Framtíðarsinfónía

- eftir 3 ár verði kominn fullkomnari mælibúnaður, er mæli líka þversnið (hjólför), þverhalla, grófleika
  - sjálvirk stöðvarsetning og ljósmyndun (t.d. 20 m bil)
- allir umferðarmestu vegirnir, sumarþjfl. 1 og 2, verði mældir árlega og aðrir með bundnu slitlagi annað hvert ár
- gagnagrunnur verði til fyrir stöðvarsettar mælingar og niðurstöður á slitlagsyfirborði: IRI, þversnið, þverhalli, grófleiki - myndræn framsetning á niðurstöðum á kort (GIS)
- niðurstöður úr mælingum geti nýst til PMS - viðhaldsáætlana og viðhaldsstjórnunar
- niðurstöður mælinga á nýbyggingum - IRI verði nýttar til bónus / sektargreiðsla til verktaka

Takk fyrir !

